

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Κυρίως μετά τον 18^ο αιώνα, η παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ο ανταγωνισμός των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων δημιούργησαν το **Ανατολικό Ζήτημα**: ανάλογα με την εκτίμηση των συμφερόντων τους, οι Δυνάμεις άλλοτε προτιμούσαν την ακεραιότητα (την διατήρηση ολόκληρου) του κράτους του Σουλτάνου, άλλοτε τον διαμελισμό του (την διάσπασή του), άλλοτε την απόσπαση εδαφών υπέρ τους.

Κατά τα δύο πρώτα χρόνια της Επανάστασης οι Ευρωπαϊκές Δυνάμεις (Αγγλία, Ρωσία, Αυστρία, Γαλλία) τήρησαν αρνητική στάση προς αυτήν. Ο Ιωάννης Καποδίστριας ως Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας έκανε λεπτούς χειρισμούς, για να διαμορφωθεί μια κάπως πιο ευνοϊκή για τους Έλληνες ρωσική και ευρωπαϊκή πολιτική.

Το 1823 ο Άγγλος Υπουργός Εξωτερικών Τζορτζ Κάνινγκ αναγνώρισε τους Έλληνες ως εμπόλεμη δύναμη, υπολογίζοντας ότι ένα δυναμικό ελληνικό κράτος θα μπορούσε να αποτελέσει χρήσιμο συνεργάτη της Αγγλίας στην νοτιοανατολική Μεσόγειο. Αγγλικές τράπεζες χορήγησαν δάνεια για την χρηματοδότηση του Αγώνα. Το 1825, Έλληνες ηγέτες υπέγραψαν «Αίτηση Μοναδικής Υπεράσπισης» προς την Βρετανία · ζητούσαν την παρέμβαση της Αγγλίας προς υπεράσπιση των Ελλήνων από τους Οθωμανούς. Ο Κάνινγκ δέχθηκε να αναλάβει η Αγγλία μόνο τον ρόλο του μεσολαβητή μεταξύ Ελλήνων και Οθωμανών και όχι τον ρόλο της Προστάτιδας Δύναμης ενεργά υπέρ των Ελλήνων¹.

Ανταγωνιστικά προς την Αγγλία, η Ρωσία ανακοίνωσε το σχέδιο των 3 τμημάτων, το οποίο προέβλεπε τον σχηματισμό 3 ελληνικών ηγεμονιών οι οποίες θα ήταν αυτόνομες, δηλαδή θα είχαν τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά θα παρέμεναν υπό την εξουσία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Δεν θα ήταν πλήρως ανεξάρτητες. Και οι Έλληνες και ο Σουλτάνος απέρριψαν το ρωσικό σχέδιο.

Καθώς η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία αναλάμβαναν πρωτοβουλίες στο ελληνικό ζήτημα, δημιουργήθηκαν κατά την διάρκεια της Επανάστασης πολιτικές ομάδες-κόμματα που συνδέονταν με τις Δυνάμεις.

ΚΟΜΜΑΤΑ	ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ
Αγγλικό	Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος
Γαλλικό	Ιωάννης Κωλέττης
Ρωσικό	Α. Μεταξάς & Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Στην Ευρώπη και στην Αμερική αναπτυσσόταν ο **Φιλελληνισμός**, κίνημα συμπαράστασης προς τους Έλληνες. Έμπνευση στον Φιλελληνισμό έδιναν ο

¹ Οι πληροφορίες για την «Αίτηση Μοναδικής Προστασίας» προς την Βρετανία προέρχονται από το κείμενο της Διδάκτορος Νομικής Χαρίκλειας Δημακοπούλου «Η Κατάργησις του Έκθεστώτος Προστασίας της Ελλάδος» στην Έκδοση «Τετράδια Ιστορίας : Ελευθέριος Βενιζέλος - Το Κράτος της Θεσσαλονίκης» του Ιδρύματος Ιστορίας του Ελευθέριου Βενιζέλου-Λέσχης Φιλελεύθερων (διάθεση: Εκδόσεις Φιλελεύθερος 3/2020)

θαυμασμός των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, η φρίκη για τις βιαιότητες των Τούρκων εις βάρος αμάχων, η συγκίνηση για τις ελληνικές νίκες. Ο Φιλελληνισμός ενίσχυσε τον Αγώνα των Ελλήνων και οικονομικά και στρατιωτικά, καθώς ξένοι Φιέλληνες ήλθαν στην Ελλάδα και συμμετέσχαν προσωπικά σε μάχες στο πλευρό των Ελλήνων. Ο Άγγλος Λόρδος Βύρωνας πέθανε στο πολιορκημένο Μεσολόγγι το 1826.

Το 1827 η Αγγλία, η Γαλλία, η Ρωσία υπέγραψαν συνθήκη που προέβλεπε την ίδρυση αυτόνομου ελληνικού κράτους. Ο Σουλτάνος αρνήθηκε να την εφαρμόσει. Στον κόλπο του Ναυαρίνου δυτικά της Καλαμάτας, οι ενωμένοι στόλοι της Αγγλίας (με ναύαρχο τον Κόδριγκτον), της Γαλλίας (με ναύαρχο τον Δεριγνύ) και της Ρωσίας (με ναύαρχο τον Χέυδεν) κατανίκησαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο τον Νοέμβριο του 1827. Η **ναυμαχία του Ναυαρίνου** είναι γεγονός-σταθμός.

Όταν η Ρωσία νίκησε τους Οθωμανούς σε πόλεμο τα έτη 1828-1829, υποχρέωσε τον Σουλτάνο να δεχθεί όλες τις αποφάσεις των Δυνάμεων για το ελληνικό ζήτημα. Ανταγωνιστικά, η Αγγλία και η Γαλλία πρότειναν την δημιουργία ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Το 1830 η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία υπογράφουν το **Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας**.

- Αναγνωριζόταν η Ελλάδα ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος.
- Τα σύνορα του ελληνικού κράτους ήταν η γραμμή που έχει στα άκρα της τους ποταμούς Αχελώο και Σπερχειό (Μεσολόγγι- Λαμία).
- Ο πρίγκηπας Λεοπόλδος του Σαξ Κόμπουργκ επιλέχθηκε ως ηγεμόνας της Ελλάδας, αλλά εκείνος δεν αποδέχθηκε την εκλογή του.

Τα σύνορα του ελληνικού κράτους διευρύνθηκαν προς βορρά στην γραμμή Αμβρακικού (δυτικά)-Παγασητικού (ανατολικά) κόλπων, με χειρισμούς του Ιωάννη Καποδίστρια.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ:

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

[ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ ΣΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΧΑΡΝΩΝ]

4/2020

Τα σύνορα του πρώτου ανεξάρτητου ελληνικού κράτους (1830 και 1832)

